

*Ringslang
braakt zijn
prooi uit, een
gewone pad.
Foto: Annie
Zuiderwijk*

RAVON-dag 2003

De traditionele RAVON-dag zal dit jaar in het teken staan van tien jaar Meetnet Reptielen. Omdat we jarig zijn willen we flink uitpakken: naast lezingen door ons, het landelijk coördinatieteam, streven we er ook naar om enkele bijdragen van onze waarnemers, de mensen uit het veld, te presenteren op deze dag. Heb jij een leuk onderwerp en durf je dit voor een groot publiek te presenteren, geef ons dan een seintje zodat het één en ander kortgesloten kan worden. De RAVON-dag vindt traditioneel plaats op de derde zaterdag van november (de 22ste). Plaats van handeling is de Beta-faculteit van de Katholieke Universiteit Nijmegen. De details van deze dag zullen in zomernieuwsbrief worden aangekondigd.

Bericht van een hazelwormwaarnemer

De grens van Veluwe en Uiterwaarden bij Wageningen vormt een bijzonder biotoop waar zowel hazelworm als ringslang zich thuis voelen. Johan Zwanenburg monitoorde daar tot voor kort. Hij begrijpt niets over het 'geklag' in Nieuwsbrieven dat de hazelworm zo'n moeilijk waarneembare soort is. Hij ziet ze met regelmaat op zijn traject, 'Onderlangs' genaamd.

Op zich is 'Onderlangs' wel uniek: het is een abrupte overgang van de zuidgerichte, beboste erosiehelling (30 meter hoog!) van de Wageningse stuwwal naar de uiterwaarden met open ruig grasland. Voor de ringslangen vormt deze combinatie bijkans het ideale biotoop. Dat zal nog beter worden omdat de droge productiegraslanden 'omgenatuurbouwd' worden tot een moerasgebied. Van de hazelwormen heb ik echter niet het idee dat zij van de uiterwaarden profiteren. Ik neem aan dat zij dik tevreden zijn met het relatief open hellingbos en de grasberm onderaan de hellingvoet langs het fietspad. Ik heb alleen in de berm hazelwormen gezien, maar dat geldt bijna ook voor de ringslang. Echter, grasbermen onderlangs een zuidgerichte boshelling zijn natuurlijk wel meer in Nederland te vinden en dan zouden op die plekken ook regelmatig hazelwormen gezien

moeten worden. Levenbarende hagedissen zullen zich daar ook wel thuis voelen, maar die ontbreken op de Wageningse berg. Het kan zijn dat dit type bosrand op de overgang naar cultuurgrasland weinig door herpetologen wordt bekeken. Tsja, waarom zie ik zo vaak hazelwormen? Is het puur de helling of spelen rivier en uiterwaarden een rol? Heel misschien is mijn looptempo een factor. Ik loop langzaam en scan bij wijze van spreken elke vierkante decimeter. Soms moet je zo kijken, soms glimt een hazelworm je al tegemoet. Toen ik eens een foto maakte en daarna mijn clipboard weer oppakte zag ik dat 20 cm vanaf het clipboard een hazelworm lag waarvan enkele centimeters te zien zijn. Ik kan me daarom wel voorstellen dat veel hazelwormen worden gemist omdat te snel wordt gekeken.

Johan Zwanenburg